

wil, wanneer elke wijze H

ij de Zone Gods met groote aag vergadert, waar nu mag ons juhten Zondag, nheid noemt Hem als Koning hee en Herder, ma noemt Hem w m niet souvere

gevonden op el is het geho splaats van Jezus pords. Het is h e ambtelijk hie en aparte ding gehoorzaam veng. Het is aar diensdien he schappij. Het alh Gods vree naar God hoore ren, is nu God ig ziet: kerkgan Christus op de voor hem is d Immers Christa vende Koning de den Zondag o kudde vergader allen geven v idat Hij ze strak zonder vlek e te onze zijn. Zij verkeer de onz de Zondags

opneemt in he den levende... el, die leert n e en niet houda lag in zijn groot langer hoe sloe eer de beteeken erkgang. Hij ga idigt dikwijz m in dat is niet e h, maar van ze al. Men zingt n al: Hoe wilt G vraag niet me op elken Zondag aar de beteeken ambtelijk verkeer n naar de bete erde kerkvergade van heden, zij te richten naa met er een v onder, want n oord missen. e zonen gekrega s, maar niet me o heeft Christus erkennen, dat n , maar niet me kudde weidt.

v. d. B.
(Slot volgt.)

OUW
sterink inzake

at de bladen hebbe de (te Leeuwarden merkten op, dat e we daarom niet de ver wat het vers de referent in De splaatst, waaruit e derlijk maakte, v erende gedeelte, v an neen. Dit is e in „De Standaard naar Prof. Dr F. W. t dezelfde meening Sietsma inzake h l' hoorden ten be e vorig nummer, e onjuist, indien e N.S.B.-er de doo n kan, en dit e en aangewezen, p tip, te zeggen: h het kind. Ik e ouders. k van het standp in nog niet ve H. Algra schrijft

Enkele weken geleden werd in de Noorderkerk een Geref. Ouderlingen-Conferentie gehouden. Prof. Waterink heeft daar de ouderlingen voorgelicht, in het bijzonder over de taak der kerk tegenover de N.S.B. De krantenverslagen van dit referaat en de daarop gevolgde discussie hebben aanleiding gegeven tot nabetrachtelingen in de pers.

Ook kan niet worden ontkend, dat vele ouderlingen niet naar huis zijn gegaan met het blijde gevoel: nu is mij de zaak duidelijk en klaar. Veeleer hebben zij het gevoel, dat ze met het mes in de buik zijn blijven zitten. Ook meenen zij, dat het referaat van Prof. Waterink zoo nu en dan polemiseerde tegen Prof. Schilder, wat zij overigens niet verwerpelijk achten. Zij vinden polemiek soms een uitnemende weg om achter de dingen te komen.

Waar de situatie nu aldus is, moet er meer gebeuren.

Vooralsnog onthoude men zich in de pers van nabetrachtelingen, die gebaseerd zijn op het verslag in de bladen. Dit verslag is onvolledig. Van de discussie in tweeden termijn tusschen Ds Den Houting en den referent is b.v. niets gepubliceerd. En zijn wij wel ingelicht, dan kwam juist in die discussie aan het licht, waar het verschil eigenlijk ligt.

Wij hebben geen bezwaar, dit eenigszins nader aan te duiden. Maar wij plaatsen die aanduiding alleen om te argumenteeren, dat nadere opheldering en toelichting gewenscht is. Prof. Waterink stond op het standpunt, dat de leden der N.S.B. geen voorwerp van tucht kunnen zijn op grond van de clausule in het Avondmaalsformulier; die secten en muiten in kerkelijke en wereldlijke overheden begeeren aan te richten. En wel, omdat er staat: begeeren. Als een N.S.B.-er dus niet de intentie heeft, om revolutionair te zijn slaat deze clausule niet op hem. Van andere zijde werd daarentegen betoogd, dat de kerk haar tucht-oefening juist gronden moet op wat iemand doet, niet op wat hij zegt te bedoelen.

Nog eens — dit is niet bedoeld als een aanvulling van het verslag, doch slechts als een argument om te laten zien, dat deze discussie moet worden voortgezet. En dat men moet wachten met oordeel, totdat eerst volledig is gepubliceerd, welke ken hier in geding waren. Daarom: in dit stadium geen nabetrachtelingen in de pers.

Maar allereerst de commissie, die de conferentie heeft belegd, met het doel, de ouderlingen te doen voorlichten, helpe hen uit het moeras, door te bevorderen, dat te. het referaat van Prof. Waterink in extenso worde gepubliceerd; 2e. de discussie's zoo volledig mogelijk worden weergegeven.

Nadat zulks is geschied, kan men trachten in een rustige, zakelijke discussie (in de pers of anderszins) te komen tot verheldering. Op de conferentie is die verheldering niet gekomen.

En beter, dan na te pleiten over de vraag, wie daaraan schuldig is, lijkt het ons, er naar te trachten, dat alsnog naar verheldering worde gestreefd.

Onze ouderlingen mogen dan wat langzaam van begrip zijn, zoodat zij tijdens de korte re- en duplieken de zaak niet terstond door hadden, ze zijn wel zoo volhardend en trouw, dat zij niet zullen rusten, voor hun overtuiging in dezen wel is gefundeerd.

Daarom zijn zij nadere inlichtingen en toelichting ten volle waard.

En de zaak, waar het om ging, is ook van voldoende betekenis.

Bijna tot mijn verwondering lees ik, dat sommigen denken, dat Prof. Waterink polemiseerde tegen mij. Ik meende, dat hij sedert eenigen tijd tegen de polemiek was. Hoe het zij, als voldaan wordt aan wat de heer Algra wenscht, zullen we kunnen zien, wat er bij te dragen is tot de discussie. Uit het niet-controleerbare komen we dan in het controleerbare.

Rede Dr O. Noordmans.

Onder „Kerkelijk Leven” vinden de lezers een résumé van een rede, welke Dr O. Noordmans gehouden heeft voor de studenten der Vrije Universiteit. Dit résumé is betrouwbaar, wij van den spreker zelf afkomstig.

We hebben evenwel ook iets gemeld omtrent wat in de dagbladen gestaan heeft. Nu we het in die organen geplaatst verslag nog eens met betuiging van blijdschap aflezen in „Woord en Geest”, eindredacteur Dr J. G. J. Kerken, lijkt het ons goed, ook dit persverslag nog eens aan de lezers door te geven. Hier volgt het:

De spr. ging bij zijn beschouwingen uit van de algemeene verlegenheid waarin wij kerkelijk en theologisch verkeeren. De vragen, die ons met elementair geweld worden gesteld, rusten in de nooit op te lossen spanning; de tweerlei taak der kerk: prediking van het Evangelie en ordening van het leven. Deze moeilijkheden dwingen ons tot hernieuwde exegese, waarbij het literair-historische wijken moet, om het pneumatische, allegorische, theologische, en de dingen weer in nieuw verband komen te staan. We zien weer, dat de bijbel in de eerste plaats een troostboek is en dat de bijbel een boek is, om uit te praeken.

Een zelfde gang van zaken zal zich voordoen moeten in onze dogmatiek. Staat het kruis genoeg in het middelpunt? Bestaat er geen gevaar, dat wij ons van het kruis naar de schepping wenden en niet omgekeerd?

Als voorbeeld koos spr. de plaats der algemeene genade. Men kan deze zien als genadige terughouding der zonde, doch ook meer positief als begin van een cultuurfilosofie.

Terwijl bij Kuyper, die steeds een onbeschermd kant had in de richting van Kohlbrugge en Gunning, telkens de gebedshouding weer terugkeert, ontlaant iemand als Schilder de algemeene genade van haar negatieve betekenis en laadt ze positief. Algemeene genade wordt hier algemeene roeping. De kribbe is slechts schijnbaar a-cultureel.

Meer nadruk dient thans gelegd te worden op de negatieve zijde der algemeene genade. Een nieuw geheel zal pas in de eeuwigheid oprijzen, hier hebben wij slechts troost en onderpand. Daardoor komt de

betrekking tusschen 'n natuurlijke theologie en openbaring weer aan de orde. De algemeene openbaring was eertijds de brug, waarlangs de heiden in de kerk kwam, thans is zij de loopplank, waarop de Christen de kerk verlaat. Deze methode heeft haar dienst gedaan, zij kan gaan.

We moeten weer scherper terugvallen op de Schrift en het woordkarakter daarvan.

De beloften Gods zijn ons niet zakelijk, maar in het Woord gegeven. Daarom kunnen christelijke beginselen de plaats van het gepredikte woord niet vervangen.

Men bedenke wel, dat Dr Noordmans voor dit verslag niet verantwoordelijk is. Maar men zal nu nog beter verstaan, waarom ik mij verblijd, dat in „De Reformatie” een „gesprek” over deze kwesties mogelijk wordt. Zoo alleen komen we verder. „Woord en Geest” heeft van bovengemeld verslag met blijdschap kennis genomen. En „De Reformatie” probeert thans tot verstaan te komen. Rens zien, hoe ver „Woord en Geest” ons op het pad des-verstaan-willens zal begeleiden. Want blijdschap is natuurlijk geen roes.

Is dat de geest der Germanen? Een vraag van „Patrimonium”.

„Patrimonium” schrijft:

Het is bekend, dat men in de kringen van de N.S.B. nog al dweept met de Germanen.

Dat oude, stoere voorgelicht is een geslacht, waarvoor men eerbied moet hebben.

De trouw — en heldhaftigheid — en waarheidszin, waren bij dat oude voorgelicht, bij de Germanen, groote deugden.

Daarom werden de Germanen, ons meer dan eens ten voorbeeld gesteld; het waren menschen van zuiver ras.

Jammer genoeg, dat men in de kringen van de N.S.B. zelf niet veel van dien heldenmoed schijnt te bezitten; wanneer het op beginseltrouw aankomt, weet men bij de N.S.B. wat het zeggen wil, van twee walen te eten. Kool en geit te sparen.

Wat toch is het geval?

Door het onchristelijk karakter van de N.S.B. bestaat er kans, dat enkele kerken eens gaan handelen met die leden, die aangesloten zijn bij de N.S.B.

En let nu eens op wat de N.S.B. doet.

Vervolgens citeert het blad „De Reformatie” van 8 November, met de „bekende verklaring” zooals Dr K. Sietsma „Heraut” en „Calvinistisch Weekblad” heeft laten zeggen, hoewel de lezers dezer organen nu juist niet die verklaring hebben kunnen lezen, tenzij dan uit „De Reformatie”. We drukken ze nog eens af:

Ondergeteekende, wonende te

lid der Gereformeerde Kerk aldaar, verklaart, bij deze, dat hij niets voor zijn rekening neemt, wat in officiële of officieuze geschriften der N.S.B. zou voorkomen in strijd met Gods Woord en de Gereformeerde Belijdenis en dat zijn lidmaatschap der N.S.B. dit ook niet eischt of onderstelt.

Tevens verklaart hij, dat zijn belofte als N.S.B.-er, hem geen verplichtingen oplegt, die in strijd zouden zijn met Schrift en Belijdenis voornoemd en dat, indien dit zou voorkomen, hij zijn belofte vervallen zou achten.

Hij betuigt het recht van den Kerkeraad te erkennen, om hem te ondervragen, te ondervragen en uitspraak te doen over zijn leer en leven op grond als boven, waarbij hij zich aan het oordeel van den Kerkeraad belooft te onderwerpen met behoud van beroep op meerdere vergaderingen.

„Patrimonium” schrijft dan verder:

Het is een buitengewoon handig gestelde verklaring. Het is hier niet de vraag wat de kerken moeten doen of laten, daar gaat het niet over, maar onzerzijds mag niet worden nagelaten het „Janus-achtige” van deze verklaring te brandmerken. Men is lid van de N.S.B., en neemt men daarmee dus ook de beginselen en de doelstelling van deze beweging voor zijn rekening.

En wat wordt nu aangeraden door de leiding van de N.S.B.?

Wanneer men komt praten, zeg dan maar, dat je niets voor je rekening neemt, wat in officiële of officieuze geschriften der N.S.B. zou voorkomen, in strijd met Gods Woord en de Gereformeerde belijdenis, en dat het lidmaatschap dit niet eischt of onderstelt.

Tevens mag hij dan verklaren, dat zijn belofte als N.S.B.-er hem geen verplichtingen oplegt, die in strijd zouden zijn met Schrift en Belijdenis en dat, indien dit zou voorkomen, hij zijn belofte vervallen zou achten.

Wat een heldenmoed van de leiding van de N.S.B. om zulk een advies te geven.

Een van beiden, men behoort bij de N.S.B. en men neemt beginselen en doelstelling aan.

Of men aanvaardt beginselen en doelstelling van de N.S.B. niet en dan moet men er uit gaan.

Maar is men het eens met de N.S.B., dan moet men ook den moed hebben de consequenties te aanvaarden; men moet dan strijden, eerlijk strijden voor zijn overtuiging, maar niet van twee walen eten. Niet zeggen, ik behoor wel van harte bij de N.S.B., maar mocht er wat gezegd of gepredikt worden in officiële of officieuze geschriften, wat in strijd is met Gods Woord, dan neem ik dat niet voor mijn rekening.

Dacht men werkelijk, dat men zoo van zijn verantwoordelijkheid afkwam? Wie blijft in een beweging waarin niet geleefd wordt naar de Heilige Schrift, kan niet zeggen, dat hij daar niets mede te doen heeft; hij is voor de volle 100 pCt. mede aan die goddeloosheid schuldig. En waar blijven de christenen, die in de N.S.B. verkeeren, die protesteeren tegen het onchristelijke in de N.S.B.?

Dit advies van de leiding der N.S.B. is laf. Het heeft nu niets van de trouw, den moed, den waarheidszin en heldhaftigheid, van het edele Germanendom, waarover men in de kringen der N.S.B. zooveel praat.

Het is alles door en door onwaar en onoprecht.

Dit „Patrimonium”-artikel (ondertekend W. J. B.) lijkt mij duidelijk.

En daarin weldadig, wijl 't ook juist is.

Psalmberijming Ds Gunst.

Een gedeelte van Psalm 10 („Leidsche Kerkbode”):

5.

Al loerend slaat zijn oog den arme ga,
Hij sluipst hem uit zijn schuilhoek achterna;
Gelijk de leeuw in 't struikgewas zich zet,
Zoo wordt door hem nu op het wit gelet.
Hij grijpt zijn prooi, die trekkend in zijn net.
En ras zinkt de ongelukkige ter aarde,
Geheel nu in de macht van den ontaarde.

6.

De booze meent, dat God dit al vergeet,
Het aangezicht verbergt, en van niets weet;
Sta op, o Heer, bied hulp aan hem, die lijdt.
Dat langer niet de booze U iets verwijt.
En zegge, dat Gij 't kwaad niet zoekt op tijd;
Gij zaagt het wel, want U is niets verborgen,
't Verdriet komt in Uw hand, Gij weegt de zorgen!

7.

Op U is 't, dat de zwakke zich verlaat,
Op U, die wezen helpt met woord en daad.
O Heer, verbreek des goddeloozen macht,
Wiens arm nooit anders dan verderf aanbracht.
Dat niets te vinden zij meer van zijn kracht!
De Heer is Koning, wie zal Hem verdrijven?
De held'nen zullen in Zijn land niet blijven.

8.

Gij hebt der neergeboog'nen wensch gehoord,
Hun hart geproefd, Gij houdt getrouw Uw woord;
Gij luistert scherp, Gij doet de weenen recht,
En der vertrapten twistzaak wordt beslecht.
Zoo blijkt het, Heer, Uw zorg is altijd echt.
Hoe vaak verdrukking schrik aan armen baarde:
Het laatste woord heeft niet de mensch van de aarde.

Christologie.

Uit de perschoon van „Homoeopathisch Maandblad”:

Christologie. Uw woordenboek zal U, als U 't niet wist, vertellen, dat hieronder verstaan wordt: de leer van Christus, alles wat op zijn persoon en arbeid betrekking heeft. Een bewoner der residentie, die voor het onbevoegd uitoefenen der geneeskunst terecht stond, noemt echter zijn methode van genezen met dien naam, het O.M. noemde het de z.g. gebedsgeneeskunst. Verdachte zei er van: „Door geconcentreerd te denken wordt bij den patiënt een bewust denken wakker geroepen. Het verloren geraakte innerlijke evenwicht van den mensch veroorzaakt ziekten. Slechts de wil den mensch te wekken tot levensbewustheid, kan genezing brengen. Er is geen suggestie, hypnotisme of magnetisme bij betrokken.” Natuurlijk waren er getuigen à décharge, die door deze methode „genezen” waren. Een der vrouwelijke getuigen had eerst de godsdienst-oefeningen van verdachte gevolgd en vond de behandeling ook zuiver christologisch. Ze verklaarde: „Het was alsof er een weldadige warmte in mij was, een soort kruikje”. Niettegenstaande zulke vooral in den wintertijd aangename gewaarwordingen, kwam het O.M. er niet van onder den indruk en eischte, al was verdachte misschien niet te kwader trouw, /25.—boete of 10 dagen hechtenis. 't Spijt ons, dat ons de uitspraak in deze zaak niet onder de oogen kwam.

Terecht verwijst onze abonné, die dit knipsel inzond, naar de artikelen van Dr Jasperse over Möttingen.

Kerst- en Nieuwjaarstractaat.

Van de drukkerij H. Koolmees te Bussum ontvingen wij een kerstractaatje van 4 bladzijden (3 bedrukt en een aardig cliché aan de voorzijde) en tevens een nieuwjaar wensch (cliché van voren; opgaande zon in de kleur van de ondergaande, 2 bladzijden bedrukt, ondertekend door: De Evangelisatie-Commissie der Gereformeerde Kerk te). Goed werk.

K. S.